

พฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาของเยาวชนไทย A Buddhist Learning Behaviors of Thai Youths

พระศรีรัชมมงคลบัณฑิต (อรุณ พุทธิสารโ)¹, แหวนทอง บุญคำ²*,
 กำธร เพี้ยเอี้ย³, วิธวินท์ ภาคแก้ว⁴ และ นิคม ปาทะวงศ์⁵
 Phrasrirajamongkolpandit¹, Waenthong Boonkham²*,
 Kamthon PiaEia³, Vitawin Pagkaew⁴, and Nikom patawong⁵
 คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย¹,²,³,⁴,⁵
 Religion and Philosophy, Mahamakutbuddhistuniversity¹,²,³,⁴,⁵

*Coordinating Author Email. jowkoonarun101@gmail.com

Received: 06/04/2022; Revised: 08/08/2022; Accepted: 14/11/2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาของเยาวชนและการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ทางพุทธศาสนา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาสำหรับเยาวชนไทย ยุค 4.0 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาในการเรียนรู้พระพุทธศาสนาของเยาวชน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ เยาวชนให้ความสนใจเรียนรู้ในเรื่องที่เข้าใจง่าย ไม่ชอบเรื่องที่ลึกซึ้งเกินไปและเข้าใจยาก โดยเฉพาะภาษาบาลีเป็นภาษาที่เข้าใจค่อนข้างยาก ด้านการสอนในห้องเรียน ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย การใช้สื่อที่ทันสมัยและเข้าถึงง่าย สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญถึงผลการเรียนแล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ การเทศน์ควรมีมิติแนวใหม่ๆ เพื่อไม่ให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย ไม่ควรใช้ภาษาบาลีมากเกินไป ด้านการประยุกต์ ควรใส่เนื้อหาที่เข้ากับยุคสมัย เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของเยาวชนให้เกิดความอยากเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา

จากพฤติกรรมการเรียนรู้พระพุทธศาสนาของเยาวชนไทย ที่มีปัญหานั้นสามารถใช้การพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ทางพุทธศาสนา ด้วยการพัฒนาด้านศีล ที่เป็นการฝึกด้านพฤติกรรม การพัฒนาด้านสมาธิ เป็นการฝึกในด้านจิตหรือระดับจิตใจ ได้แก่ การพัฒนาคุณสมบัติต่างๆ ของจิตเยาวชนทั้งในด้านคุณธรรมและการพัฒนาด้านปัญญา เป็นการฝึกหรือพัฒนาในด้าน

การรู้ความจริง ซึ่งการพัฒนาทั้งสามด้านนี้จะช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาของเยาวชนไทยให้มีความสนใจและเข้าใจหลักพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: ปัญหาการเรียนรู้; พระพุทธศาสนา; เยาวชนไทย

Abstract

This article aims to study the Buddhist learning behaviors of youth which was presented from research on the development of innovation and educational technology to create learning about Buddhism for Thai youth in the 4.0. The study found that young people have problems in learning Buddhism, Namely; Learning aspect, Young people are interested in learning about things that are easy to understand. They don't like things that are too profound and difficult to understand. Especially Pali is a language that is quite difficult to understand. Classroom teaching should use language that is easy to understand. Use of modern and accessible media and create incentives for learners to see the importance of learning outcomes and then apply them in their lives. Young people are interested in learning about things that are easy to understand. Preaching should have a new dimension. So that the listener does not get bored do not use Pali language too much. Application should include content that is relevant to the era. To stimulate the learning of youth to create a desire to learn about Buddhism.

Buddhism learning behaviors of Thai youth that has the problem about Buddhism learning can use to develop their behaviors for learning about Buddhism. Development of precepts which is behavioral training, development of concentration which is mental training or mental levels. For example, development some mental properties of youth both in the parts of moral and intellect development, is also the training or developing in the part of knowing the truth. Therefore, development of these three parts could encourage Buddhism learning behaviors of Thai youth to interested and fully understand Buddhism principles.

Keywords: Learning problems; Buddhism; Thai youth

1. บทนำ

เยาวชนหรือที่เข้าใจกันเป็นภาษาง่ายๆ คือวัยรุ่น ในสังคมไทยปัจจุบันนั้นควรต้องมีการพัฒนา ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่พึงประสงค์ เพราะปัญหาของเยาวชนมีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม และประกอบกับวัยนี้เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเจริญเติบโตตามพัฒนาการ ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ทำให้วัยรุ่นประสบปัญหา ในการปรับตัวและการใช้ชีวิตในสังคม เช่น ปัญหาเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาความรุนแรง เป็นต้น ทั้งนี้ปัญหาที่สำคัญของวัยรุ่นในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหายาเสพติด ปัญหาที่เกิดจากการขาดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพร่างกาย และปัญหาการใช้ความรุนแรง ซึ่งมีสาเหตุสำคัญจากปัญหาครอบครัว สภาพแวดล้อม ใกล้ตัวที่ชักจูงไปในทางไม่ดี และนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในสังคมซึ่งส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเยาวชน (ลักษณะ พงษ์ภุมมา, 2560)

ทางภาครัฐพยายามที่จะเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ และมีศักยภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ เน้นการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคม ได้แก่ 1) เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกความเป็นไทย ให้มีความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัย อดทน มีความเอื้อเฟื้อ ความรับผิดชอบ และจิตอาสา เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นรากฐานที่มั่นคงของชุมชน สังคม รักชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์และดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพ ตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) พัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะในการปฏิสัมพันธ์ สื่อสารและการอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคมต่างช่วงวัย ต่างวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2561: 44).

การเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนไทย ถือว่าเป็นการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตแบบมนุษยสัมพันธ์ ให้เป็นคนดี มีศีลธรรม คุณธรรม มีวัฒนธรรมของความเป็นคนไทย มีน้ำใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเป็นมิตรกับคนรอบข้าง การดำเนินชีวิตมีความเป็นมนุษย์โดยธรรมชาติ แสวงหาสิ่งต่างๆ เพื่อสร้างชีวิตให้อยู่ดีกินดี ความเป็นอยู่ที่สมบูรณ์ การเอาตัวรอดในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ด้วยแนวทางที่ถูกต้องตามหลักศีลธรรม จริยธรรม แม้ว่าสังคมในปัจจุบัน แทบจะเป็นสังคมบริโภคนิยมไปเสียส่วนมากผู้คนเห็นคุณค่าของทรัพย์สินเงินทองมากกว่าคุณงามความดี การพัฒนาศักยภาพเยาวชนให้เป็นคนดีนับว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง หลักพุทธธรรมสามารถพัฒนาให้เยาวชนเป็นคนดีได้ การพัฒนาเยาวชนไทยด้วยหลักพุทธธรรมนั้นจึงเป็นเรื่องที่ท้าทาย ต้องทำเช่นไรที่จะให้เยาวชนมีความสนใจในการศึกษาหลักพุทธธรรม ผู้เขียนจึงได้ทำการวิจัยพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาของเยาวชนไทยยุค 4.0 โดยใช้นวัตกรรมสื่อและกิจกรรม

ที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นแรงจูงใจให้เยาวชนความสนใจที่จะศึกษาหลักพุทธธรรมและนำไปประยุกต์ใช้ได้ ให้ตรงกับความต้องการของเยาวชนในรูปแบบสื่อและกิจกรรมนวัตกรรมใหม่เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพเยาวชนไทยด้วยหลักพุทธธรรมในยุค Thailand 4.0 โดยมุ่งหวังให้เยาวชนไทยเป็นอนาคตที่ดีในการนำพาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป (นายอนุรุท ว่องวานิช, 2560: บทคัดย่อ)

บทความนี้มุ่งที่จะนำเสนอเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาของเยาวชนไทย เมื่อทราบปัญหาแล้วจะได้ข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาแนวทาง ในด้านการจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาของเยาวชนไทย เพื่อให้เยาวชนไทยสนใจเรียนรู้พระพุทธศาสนามากขึ้นอีกทั้งยังเป็นการพัฒนาด้านจิตใจให้มีความดีงามตามแบบฉบับของความเป็นไทย ซึ่งนับได้ว่าเป็นการพัฒนาชาติในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพต่อไป

2. สภาพปัญหาทั่วไปของเยาวชนไทย

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับสภาพปัญหาทั่วไปของเยาวชนไทย ในปัจจุบัน มีหลายด้าน สรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ความเป็นวัยรุ่น ไม่ค่อยเชื่อฟังผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเชื่อเพื่อน ให้ความสำคัญกับเพื่อนค่อนข้างมาก มีอารมณ์ร้อน มุทะลุ ชอบใช้ความรุนแรง ชอบแสดงความเป็นคนกล้า เลียนแบบในสิ่งที่ตนชอบ แก้ปัญหาด้วยความอารมณ์ไม่คำนึงถึงความผิดถูก

2. การเรียน ไม่ค่อยใส่ใจในการเรียน ไม่มีสมาธิหรือสมาธิสั้นในการเรียน สิ่งใดที่ไม่ชอบเรียนจะไม่ให้ความสำคัญ และไม่รับผิดชอบ ไม่ค่อยพักผ่อน ดิเดเกม ดิเดการพนัน ชอบเที่ยวกลางคืน ไม่คิดถึงความเจริญในหน้าที่การงานในอนาคต

3. ดิเดเกมส์ การพนัน เด็กไทยกว่าร้อยละ 90 ดิเดเกม ขณะนี้ ร้อยละ 15 ดิเดพนัน ดร.ธีรารัตน์ พันทวีวงศ์ธนะเอนก ประธานคณะทำงานขับเคลื่อนประเด็นสื่อออนไลน์กับเด็กและเยาวชน และนายกสมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสตย.) กล่าวในเวที “เติมความรักด้วยความรู้...อยู่อย่างไรในโลกออนไลน์” จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) สสตย. และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) (KomChadLuek, 2563) ว่า จากการศึกษาผลกระทบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการปกป้องและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในปีนี้พบว่า เด็กร้อยละ 90 เล่นเกมออนไลน์ โดยมากกว่าครึ่งใช้เวลาเล่นมากกว่า 4 ชั่วโมงต่อวัน และร้อยละ 15 เล่นพนันในเกม ขณะที่เด็กร้อยละ 80 เสนอให้มีการจัดเรตติ้งเกมที่มีประโยชน์ รวมทั้งให้มีกฎหมายควบคุมดูแลธุรกิจเกม เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ และยังมีเรื่องของการกลั่นแกล้งในโลกออนไลน์ ดังนั้น ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันหาทางออกด้วยวิธีการทางจิตวิทยาที่สร้างสรรค์ใช้ความ

รักความเข้าใจจากครอบครัว ในการสร้างภูมิคุ้มกันที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนได้รู้เท่าทันสื่อและอยู่อย่างปลอดภัยในโลกออนไลน์

4. การติดยาเสพติด การเริ่มเข้าไปใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นยังเป็นเรื่องของความ”อยากลอง” ความเป็นวัยรุ่นของเขาทำให้เขาอยากลองในสิ่งแปลกใหม่ ร่วมกับอีกปัญหาหนึ่งคือการ “ตามเพื่อน” ปัจจุบันมีเด็กบางคนหันเข้าไปหายาเสพติด เพียงเพราะรู้สึกว่ามีใครๆ เขาก็ทำกัน เป็นเรื่องธรรมดาไม่เห็นจะแปลกอะไร ทำให้ตัดสินใจผิดพลาด กลายเป็นเหยื่อของสารเสพติด และเป็นปัญหาของสังคมที่ยังแก้ไม่หาย

5. มีความรักและมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันมีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลกระทบต่อที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันนี้ ออกนอกกรอบดั้งเดิมมากขึ้นทุกที เช่น การเลือกคู่ครองจะถือเอาความรักเป็นสำคัญ ไม่ชอบการคลุมถุงชน การคบเพื่อนต่างเพศ เป็นไปอย่างอิสระเสรี เพราะเห็นว่าไม่ใช่เรื่องน่าละอาย หญิงสาวให้ความสำคัญในการครองตัว เป็นหญิงพรหมจรรย์ถึงวันแต่งงานน้อยลง ประกอบกับความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในเรื่องเพศ ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การสำส่อนทางเพศ การเปี่ยงเบนทางเพศ เช่นการรักร่วมเพศ เป็นต้น และเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น การเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ และปัญหาการทำแท้ง (การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, 2564)

นอกจากนี้ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อย ทำให้เกิดผลกระทบทางด้านจิตใจตามมา ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ไม่มั่นคง การเปลี่ยนคู่หลายคน ในกรณีที่มีการตั้งครรภ์และฝ่ายชายไม่รับผิดชอบทำให้วัยรุ่นหญิงร้อยละ 57 ตัดสินใจทำแท้ง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบด้านจิตใจ ได้แก่ ความรู้สึกผิด อารมณ์ซึมเศร้า เป็นต้น ส่วนวัยรุ่นหญิงที่เลือกตั้งครรภ์จนครบกำหนดคลอดมักจะได้รับผลกระทบด้านจิตสังคม เช่น มีความตึงเครียด และมีภาวะซึมเศร้าสูง เนื่องจากได้รับการศึกษาน้อย เพราะต้องออกจากการศึกษาไปเลี้ยงดูบุตร ทำให้ไม่มีรายได้ และขาดการช่วยเหลือจากสังคม จึงส่งผลกระทบต่อการศึกษาเลี้ยงดูบุตร ทำให้เด็กที่เกิดจากพ่อแม่วัยรุ่นที่ขาดวุฒิภาวะ ขาดความพร้อม และความสามารถในการเลี้ยงดูลูกบุตรมักมีปัญหาด้านอารมณ์ และพฤติกรรมต่างๆ ที่ทำให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา (ลักษณะ พงษ์ภุมมา, 2560)

ภาพที่ 1 ปัญหาวัยรุ่น (ที่มาของภาพ; ปัญหาวัยรุ่น, 2564)

3. พฤติกรรมทั่วไปของเยาวชน

พฤติกรรมเยาวชนตามแนวพุทธ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรม ว่าเป็นการกระทำของบุคคลทั้งที่ปรากฏและไม่ปรากฏออกมาภายนอก ซึ่งเป็นไปตามเจตจำนงหรือเจตนา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2551) ดังพุทธพจน์ที่ว่า “บุคคลเป็นพราหมณ์เพราะชาติตระกูลก็หาไม่ หรือไม่เป็นพราหมณ์เพราะชาติตระกูลก็หาไม่ บุคคลเป็นพราหมณ์ก็เพราะกรรมหรือไม่เป็นพราหมณ์ก็เพราะกรรม บุคคลเป็นชวานาก็เพราะกรรม เป็นช่างศิลป์ก็เพราะกรรม เป็นพ่อค้าก็เพราะกรรม บุคคลเป็นผู้รับใช้ก็เพราะกรรม บุคคลแม้เป็นโจรก็เพราะกรรม เป็นทหารอาชีพก็เพราะกรรม บุคคลเป็นปุโรหิตก็เพราะกรรม แม้เป็นพระราชาก็เพราะกรรมทั้งนั้น ” (พระไตรปิฎก ไทย, 2525: 581-582)

ปัญหาอารมณ์และพฤติกรรม สาเหตุอาจเกิดจากการร้องเพื่อต้องการเรียกร้องความสนใจจากพ่อแม่ หรือเพื่อน หรือเพื่อทดสอบว่า พ่อแม่หรือเพื่อนรักเราจริงไหม รักเท่าคนอื่นไหม

1. วัยรุ่นกับความเหงา ความเหงาเป็น เรื่องธรรมดาสำหรับวัยรุ่น และสำหรับคนทั่วไปด้วย บางครั้งคนเราก็จะรู้สึกเหงา ขึ้นมาเฉยๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบรรยากาศเป็นใจ เช่น บรรยากาศตอนใกล้ค่ำ หรือช่วงที่ต้องอยู่คนเดียว ห่างไกลผู้คน

2. วัยรุ่นชอบโกหก วัยรุ่นโกหกเก่ง โกหกบ่อย หรือไม่พูดความจริงหรือพูดกำกวม จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง มักมีสาเหตุ อย่างน้อย ๆ 3 อย่างด้วยกัน คือ 1. จงใจที่จะไม่พูดความจริงปิดบังอำพรางความเป็นส่วนตัวของเขา ไม่ต้องการให้ใครรู้ 2. ไม่กล้าพูดความจริง เพราะกลัวจะถูกตำหนิติเตียน

3. วัยรุ่นชอบขโมยของ การลักขโมยของวัยรุ่นมักมีสาเหตุสำคัญๆ อย่างน้อย 3 อย่างคือ 1. เพราะขาดการอบรมบ่มนิสัยหรือจริยธรรม 2. เพราะขาดแคลนในสิ่งที่ต้องการปรารถนา 3. เพราะต้องการแก้แค้นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ หรือองค์กร ที่ตนสังกัด 4. เพราะมีปัญหาทางจิตใจ วัยรุ่นที่มีนิสัยเกียจคร้านหากวัยรุ่นเกียจคร้าน สบายๆ ไม่อยากทำอะไร นอนทั้งวัน ก่อนอื่นใด พ่อแม่

หรือผู้ใหญ่ จะต้องไม่ด่วนตกใจหรือด่าทอตำหนิติเตียนให้เขารู้สึกเจ็บช้ำ น้ำใจ จึงเข้าใจว่านั่นเป็น ความประพบัติ ที่อาจเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวชั่วคราวช่วยยาม เท่านั้น แต่ถ้าพฤติกรรมมกเกียจคร้าน

4. วัยรุ่นที่ใช้เงินเปลือง ปัญหาการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยของวัยรุ่น เช่น ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เกินตัว ชอบซื้อ ของที่ไม่จำเป็น แรกๆ ที่ซื้อมาก็อาจจะเห่อ พอนานเข้าก็เบื่อแล้ว เลิกสนใจไปเลย หรือไม่ก็ซื้อ เพราะอยากมีเหมือนเพื่อนๆ ถ้าเป็นเช่นนี้คุณควร ฝึกให้ลูกรับผิดชอบค่าใช้จ่าย

5. วัยรุ่นชอบคิดมาก ปัญหาหนึ่งที่มักพบได้บ่อยในหมู่วัยรุ่น ก็คือเรื่องของการเป็นคนชอบ คิดมากค่ะ คือจะชอบวิตกกังวลกับเรื่องที่ผ่านมาแล้วในอดีต และบางคนจะเป็นห่วงถึงเรื่อง ในอนาคต ที่ยังไม่มาถึง เป็นความคิดที่ทำให้เกิดความไม่สบายใจ เป็นทุกข์ แต่ก็ไม่สามารถหยุดคิดได้

6. วัยรุ่นที่ชอบน้อยใจ สิ่งที่ทำให้ลูกรู้สึกเจ็บปวดและน้อยใจ น้อยใจมากก็คือ การที่ คุณทำให้เขารู้สึกว่าคุณลำเอียง รักลูกไม่เท่ากัน ทั้งๆ ที่คุณเองก็อาจจะไม่ได้ตั้งใจ หรือคิดไปไม่ถึงด้วยซ้ำแต่การที่คุณชอบเอาลูก คนหนึ่งไปเปรียบเทียบกับลูกรักอีกคนหนึ่ง

7. วัยรุ่นอารมณ์รุนแรง โดยทั่วไป วัยรุ่นมีอารมณ์รุนแรงเป็นธรรมชาติ ตั้งแต่รุนแรงเพียง เล็กน้อย เช่น หงุดหงิด ตำหนิคนอื่น คิดเร็วทำเร็ว จนถึงอารมณ์รุนแรงมากๆ เช่น ก้าวร้าว ดื้อดึง ด่า ทอ ขวบนทะเลาะต่างๆ และที่ออกจะรุนแรงมากเป็นพิเศษก็คือ ยกพวกตีกัน ก่อความไม่สงบในชุมชน และสังคม

8. วัยรุ่นกับเกมกด (วิดีโอเกม) วัยรุ่นสมัยนี้ มักมีปัญหาเกี่ยวกับการติดเล่นเกมส์ต่างๆ จนมากเกินไป ถึงขั้นที่ว่าอาจเล่นจนติดนานจนไม่มีเวลาไปทำสิ่งที่เป็นประโยชน์มากกว่า อาทิเช่น ทบทวนบทเรียน, ทำการบ้าน, อ่านหนังสือ เป็นต้น ดังนั้นวิธีทางแก้ไขที่ดีที่สุดคือ ผู้ปกครองควร จะคอยสอดส่องดูแล อบรมสั่งสอนลูกไม่ให้ใช้เวลากับการเล่นเกมส์มากเกินไป แต่สิ่งที่สำคัญคือ พ่อแม่ ไม่ควรใช้กล่าวว่กล่าวตักเตือนที่รุนแรงเพราะจะยิ่งเป็นการกระตุ้นให้ลูกไม่เชื่อฟัง และยิ่งเล่นเกมส์ มากขึ้นไปอีก (Watinee, 2006)

ภาพที่ 2 กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชน (ที่มาของภาพ; Plook Teacher 2560)

4. ปัญหาการเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาของเยาวชนไทย

ภาครัฐพยายามที่จะเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ และศักยภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ เน้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคม ได้แก่ 1) เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกความเป็นไทย ความซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัย ขยัน อดทน การเป็นผู้ให้ รวมทั้งมีความรับผิดชอบ เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นรากฐานที่มั่นคงของชุมชน สังคม รักชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์และดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) พัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะในการปฏิสัมพันธ์ สื่อสารและการอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคมต่างช่วงวัย ต่างวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข (แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 (ผนวกรวมแผนปฏิบัติการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564) (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2561: 44) ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบการศึกษาของเยาวชนไทย เช่นนักปกครอง นักการศึกษา นักการศาสนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน มีความปรารถนาจะพัฒนา เยาวชนไทยให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์ ทั้งวิชาการและวิชาชีพ ฐานะและเสริมสร้างสภาวะด้านจิตใจให้เข้มแข็ง ก้าวสู่การเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ ภาครัฐจึงได้หาแนวทางต่างๆ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพในอนาคตที่จะสร้างประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า

ปัญหาประการหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาด้านจิตใจ คือแนวคิด ทศนคติที่ดีต่อหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนไทย คือพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาของเยาวชนไทย เพราะปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้พระพุทธศาสนา เยาวชนส่วนหนึ่งคิดว่าไม่ใช่สิ่งสำคัญ จึงทำให้เกิดปัญหาการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ซึ่งผลจากการวิจัย เรื่องการศึกษาเพื่อ

พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาสำหรับเยาวชนไทย ยุค 4.0 พบปัญหาที่สามารถสรุปได้ ดังนี้ (พระศรีรัชชมงคลบัณฑิตและคณะ 2565)

1) เนื้อหาหลักซึ่งเกินไปเข้าใจยาก การเรียนรู้พระพุทธศาสนา บางเรื่องต้องอธิบายตีความ ขยายความ ให้เข้าใจเนื่องจากบางครั้ง ภาษาที่ใช้อาจไม่ใช่ ภาษาที่เราคุ้นเคย ซึ่งเยาวชนไทย เวลาจะเรียนหรือสนใจ อันดับแรกต้องคิดว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน หลักธรรมคำสอนบางประการ เป็นที่รู้กันอยู่แล้ว ถ้าไม่ศึกษาให้ถ่องแท้หรือเรียนรู้อย่างจริงจัง ก็ไม่สามารถที่จะเข้าใจในคำสอนนั้นได้ มีหลายหลักธรรมที่เป็นหลักธรรมขั้นสูงอาจจะไม่เหมาะสำหรับเด็กและเยาวชนที่จะเรียนรู้นั้น การเรียนรู้จึงจำเป็นต้องหา เนื้อหาสาระที่ให้เยาวชนนั้นเรียนรู้เข้าใจได้ง่ายและสามารถมองเห็นเป็นประจักษ์ เป็นรูปประธรรม การเรียนรู้ ไม่ว่าจะสาขาวิชาใดในปัจจุบันนี้ ผู้เรียนจะมีคำถาม ว่าเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ได้อย่างไรเกิดประโยชน์อย่างไร นี่คือสิ่งที่จะต้องตอบเยาวชนให้ได้ว่าการเรียนรู้ พระพุทธศาสนามีประโยชน์อย่างไร เพื่อที่จะให้ผู้เรียนนั้นได้มีความ สนใจ อยากเรียน ในเนื้อหาสาระ ถ้าคิดดูแล้วว่าจะไม่สามารถที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือในอนาคตเพื่อที่จะสร้างอาชีพ สร้างชีวิต สร้างอนาคตได้ ก็จะไม่ได้รับความสนใจ เนื่องจากปัจจุบันนี้การเรียนรู้มีหลากหลายวิชา จะเน้นในรูปแบบการนำไปประกอบสัมมาอาชีพหรือเรียนจบแล้ว จะมีวิชาชีพสามารถนำไปประกอบอาชีพ หารายได้ สร้างชีวิต สร้างงาน สร้างอนาคต สร้างครอบครัว ของตน ดังนั้นการเรียนรู้พระพุทธศาสนาจึงจำเป็นต้องอธิบาย ชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญของหลักธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่จะสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ จะทำให้เยาวชนผู้เรียนรู้เกิดความอยากเรียนอยากรู้อยากเห็น และเข้าใจหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้ต่อไป และควรใช้ภาษาที่ผู้เรียนเข้าใจง่ายและให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญถึงผลการเรียน

2) สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้จริงหรือไม่ สำหรับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นั้น เมื่อศึกษาแล้วเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร เป็นคำถามที่หลายคนสงสัย ต้องการความประจักษ์แจ้ง ได้เห็นเป็นรูปธรรมว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สามารถอธิบายได้ มีสื่อประกอบ ยกตัวอย่างให้เห็นได้ชัดเจน ทำให้เห็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จะเกิดความสนใจและเห็นความสำคัญในการเรียนรู้พระพุทธศาสนามากขึ้นและยึดหลักธรรมที่ตนเองชอบนำไปเป็นคติประจำใจและนำไปประพฤติปฏิบัติต่อไป

3) การประยุกต์ใช้สื่อ การเรียนรู้พระพุทธศาสนา ควรเรียนผ่านสื่อที่เข้าถึงง่าย เช่น ระบบออนไลน์ และการเทศน์นั้นต้องมีมิติใหม่ในการสอนโดยไม่ให้คนฟังเบื่อและไม่ใช้ภาษาบาลีมากเกินไป ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา นั้นคือการใช้สื่อมาเป็นอุปกรณ์ช่วยในการอธิบาย ขยายความ ให้ชัดเจนยิ่งปัจจุบันนี้ เป็นยุคที่มีความเจริญทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งผู้เรียนสามารถที่จะเรียนได้หลายรูปแบบและที่สำคัญในการเรียนรู้นั้น จะต้องมียุคที่ทันสมัย เป็น

เครื่องประกอบ การอธิบาย ตีความหลักธรรมหรือเปรียบเทียบยกตัวอย่างให้เป็นที่น่าสนใจ ซึ่งปัจจุบันนี้มีสื่อมากมาย เช่น โทรทัศน์ วิทยุ YouTube Facebook หรือสื่ออื่นที่เป็นสื่อที่ทันสมัย สามารถสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย มีวิวัฒนาการ จัดรูปแบบการเรียนรู้ให้หลากหลาย เพื่อไม่ให้เกิดความจำเจและเบื่อหน่ายในเนื้อหาสาระที่เรียน

4) เนื้อหาน่าสนใจเข้ากับยุคสมัย เนื้อหาสาระในการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนานั้นควรปรับให้เข้ากับยุคสมัย ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือประกอบสัมมาอาชีพได้ ซึ่งหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาก็มี หลากหลาย สามารถคิดสรรให้ทันกับยุคสมัย เนื้อหาที่เรียนก็เป็นที่น่าสนใจจากการสัมภาษณ์ของนักเรียน หลากๆคน ให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าเนื้อหาสาระไม่ควรยากเกินไป และเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในขณะที่เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในเนื้อหาสาระ ซึ่งเนื้อหาสาระบางอย่างอาจจะไม่เหมาะสำหรับเด็กและเยาวชน อาจจะยากเกินไปสำหรับการที่จะทำความเข้าใจ เป็นธรรมะในระดับขั้นสูง การที่จะอธิบายตีความให้เห็นเป็นรูปธรรมค่อนข้างเข้าใจยาก จึงจำเป็นจะต้องมีเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเข้ากับยุคสมัยที่กำลัง

5) การเรียนพระพุทธศาสนาแล้วมีประโยชน์อย่างไร ยกเลิก “วิชาพุทธศาสนา” เป็นไปได้หรือไม่ “ปัง” หรือ “พัง” 10 ต.ค. 2563 นั่นคือส่วนหนึ่งของเนื้อหาปราศรัยบนเวทีมีอบนักเรียนเลวที่เป็นไปอย่างดุเดือด เด็กส่วนหนึ่ง ในเวทีปราศรัย มีความเห็นว่า การที่ให้เยาวชนเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เป็นการ บังคับให้เรียนซึ่งไม่มีความต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาเพราะศาสนาไม่ได้สร้างความเจริญที่ทันสมัย แต่คิดว่า การปฏิบัติตามหรือเรียนพระพุทธศาสนา ไม่ได้สร้าง วิชาชีพหรืออาชีพในอนาคต จึงมีความอยากรู้ว่า เรียนพระพุทธศาสนาแล้วได้ประโยชน์อย่างไร เป็นคำถามที่ท้าทายที่นักปราชญ์หรือนักวิชาการทางศาสนาจะต้องออกมาทำความเข้าใจ ให้เยาวชนกลุ่มที่มีความสงสัยในประเด็นนี้ได้เข้าใจและยอมรับว่าพระพุทธศาสนานั้นมีประโยชน์ต่อชีวิตของมวลมนุษย์ ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วปัญหาของเยาวชนในการเรียนรู้พระพุทธศาสนาก็จะถูกห่างเหินไปและสุดท้ายก็จะไม่มีใครสนใจที่จะเข้าวัดฟังธรรม

กล่าวโดยสรุปได้ว่าปัญหาของการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนถือว่าเป็นเรื่องสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติไทย เพราะว่าการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนานั้นเป็นสิ่งสำคัญ เป็นการพัฒนาด้านพฤติกรรมนิสัยของเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติ ถ้าหากเยาวชนขาดคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ชาติบ้านเมืองอาจเกิดความสับสนวุ่นวาย จะมีแต่ความแย่งชิง ความเห็นแก่ตัว เกิดปัญหาซับซ้อนขึ้นอย่างมากมาย เพราะว่าเยาวชนไม่มีคุณธรรมประจำใจ จะทำอะไร ก็ไม่ได้นึกถึงสิ่งดีงาม ถ้ากฎหมายบ้านเมืองจับไม่ได้ ไล่ไม่ทัน ก็จะไม่มีความเกรงกลัว ไม่มีความละอายต่อสิ่งชั่ว ที่ตนเองทำ ดังนั้นปัญหาของการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนในการวางแผนเพื่อหาแนวทางในการ ปรับทัศนคติ เยาวชน ให้รับรู้คุณค่า

ของพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้านั้น สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด และสร้างความสงบสุขของชีวิตได้อย่างแท้จริง

5. พฤติกรรมสะท้อนปัญหาของเยาวชนกับการเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา

ภาพที่ 3 การชุมนุมของกลุ่มเยาวชน (ที่มาของภาพ; POST TODAY 2563)

จากภาพและคำปราศรัย บนเวทีชุมนุมหน้ากระทรวงศึกษาธิการของ “มือบนักเรียนเลว” กลุ่มเยาวชนขบวนการศึกษาที่รวมตัวเฉพาะกิจ เพื่อเรียกร้องให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา เมื่อช่วงต้นเดือนตุลาคม 2563 โดยปัญหาสำคัญที่ออกมาเรียกร้องข้อหนึ่งคือ การคว่ำลงเนื้อหาและลดเวลาเรียนพระพุทธศาสนา หรือให้ยกเลิกการเรียนการสอนไปเลย ซึ่งในขณะนั้นมีผู้ใหญ่ในกระทรวงศึกษาฯ เสนอให้มีวิชาจริยธรรมสากล แทนวิชาพระพุทธศาสนา

ดังนั้น การเรียกร้องให้ถอดพระพุทธศาสนาออกจากระบบการศึกษาของไทยของ “มือบนักเรียนเลว” ในปี 2563 โดยประเด็นที่น่าสนใจคือเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอนที่ล้าหลัง ไม่ปรับตัวไปตามสภาพสังคมอย่างวิชาพระพุทธศาสนา การกำหนดให้วิชาพระพุทธศาสนาเป็นวิชาบังคับในโรงเรียนของรัฐ เป็นการบังคับให้คนทุกศาสนา และคนไม่มีศาสนาต้องเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ไม่เช่นนั้นก็ไม่จบตามหลักสูตรภาคบังคับ จึงขัดกับหลักการที่รัฐต้องเป็นกลางทางศาสนา และขัดหลักเสรีภาพทางศาสนาชัดเจน แม้ว่าจะไม่ใช่การบังคับให้คนศาสนาอื่น หรือคนไม่มีศาสนาหันมานับถือพุทธศาสนาก็ตาม แต่ก็ยอมเป็นการบังคับให้พวกเขาต้องเรียนในสิ่งที่ขัดต่อเจตจำนงของตน

ข้อเรียกร้องของ มีอบนักเรียนเลว ต่อประเด็นปฏิรูปการศึกษา วันนี้อาจไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้ยกเลิกการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา แต่กระทุ้งให้ผู้หลักผู้ใหญ่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมองปัญหาหลักสูตรและกระบวนการสอนอีกครั้ง อาจไม่ถึงขั้นถอดวิชาพระพุทธศาสนา ออกจากระบบการศึกษาไทย เพียงแต่ปรับให้ทันสมัยที่ทันยุคทันสมัย ที่สำคัญและต้องคำนึงถึงอย่างมากคือ “พุทธศาสนา” คือรากฐานที่สำคัญในการเป็นประเทศไทยเป็นหนึ่งใน 3 สถาบันหลัก ที่ประกอบไปด้วย “ชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์” ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน เพราะไม่ใช่แค่เรื่องของ “นักเรียนเลว” นำมาพูดอย่างสนุกปากเท่านั้น (ผู้จัดการสุดสัปดาห์. 2564)

จากประเด็นที่กล่าวมาเบื้องต้นเป็นที่น่าตกใจและกังวลใจต่ออนาคตของชาติ ถ้าหากไม่มีการเรียนรู้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียนแล้ว จะปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม หรือคุณความดี จากที่ไหนได้บ้าง เพราะทุกวันนี้ เยาวชนที่สนใจและเข้ามาศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ค่อนข้างน้อย เนื่องจากเยาวชนมีความคิดเห็นว่าหลักการทางพระพุทธศาสนายังไม่สามารถที่จะตอบโจทย์ชีวิตความเป็นอยู่ แบบวัตถุนิยมได้ ไม่อาจใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง อาจเป็นเพราะความคิดของเยาวชนนั้น ยึดติดกับวัตถุภายนอก ที่มีความเจริญด้านวัตถุมากกว่าความเจริญทางจิตใจ จึงมองไม่เห็นความสำคัญทางพระพุทธศาสนา ส่วนหนึ่งจึงตั้งประเด็นว่าการถอดพระพุทธศาสนาออกจากบทเรียนจะเป็นอย่างไร

6. การพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ทางพุทธศาสนา

จากผลการศึกษาและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านพฤติกรรมของเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปถึงวิธีการพัฒนาได้ดังนี้

1) การพัฒนาด้านศีล การฝึกด้านพฤติกรรม ศีลคือวินัย เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนามนุษย์ เพราะว่าวินัยเป็นตัวการจัดระเบียบชีวิตให้อยู่ในสภาพที่เอื้อต่อการพัฒนา โดยจัดระเบียบความเป็นอยู่การดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมให้เหมาะกับการพัฒนา และให้เอื้อโอกาสในการที่จะพัฒนา เมื่อฝึกได้ผลจนคนให้มีพฤติกรรมเคยชินที่ดีตามวินัยนั้นแล้วก็เกิดเป็นศีล ดังนั้น โดยสรุปวินัยจะมาในรูปของการฝึกพฤติกรรมเคยชินที่ดีและการจัดสภาพแวดล้อมที่จะป้องกันไม่ให้มีพฤติกรรมที่ไม่ดี เพื่อเสริมสร้างการมีพฤติกรรมที่ดีที่พึงประสงค์ของเยาวชนให้มีวินัยในการใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2) การพัฒนาด้านสมาธิ เป็นการฝึกในด้านจิตหรือระดับจิตใจ ได้แก่ การพัฒนาคุณสมบัติต่างๆ ของจิตเยาวชนทั้งในด้านคุณธรรม เช่น ความเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในด้านความสามารถของจิต เช่น ความเข้มแข็งมั่นคง ความเพียรพยายาม ความรับผิดชอบ ความแน่วแน่มั่นคง

ความมีสติสมาธิ และในด้านความสุข เช่น ความอึดใจ ความร่าเริงเบิกบานใจความสดชื่นผ่องใส ความรู้สึกพอใจ พุดสั้นๆ ว่าพัฒนาคุณภาพสมรรถภาพและสุขภาพของจิต

3) การพัฒนาด้านปัญญา เป็นการฝึกหรือพัฒนาในด้านการรู้ความจริง เริ่มตั้งแต่ความเชื่อ ความเห็น ความรู้ ความเข้าใจความหยั่งรู้ เหตุผล การรู้จักวินิจฉัยไตร่ตรองตรวจสอบคิดการต่างๆ สร้างสรรค์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการรู้ตรงตามความเป็นจริง หรือรู้เห็นตามที่มีนเป็นตลอดจนรู้แจ้งความจริงที่เป็นสากลของสิ่งทั้งปวงจนถึงขั้นรู้เท่าทันธรรมดาของโลก และชีวิตที่ทำให้มีจิตใจเป็นอิสระปลอดปัญหา ไร้ทุกข์เข้าถึงอิสรภาพโดยสมบูรณ์ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2551, อ้างถึงใน พระมหากำพล คุณงุโร, 2557: 80-81)

กล่าวโดยสรุปว่าการศึกษายุติกรรมของเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนานับว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์ต่อเยาวชน อย่างมากเพราะทำให้ได้ทราบถึงปัญหาที่แท้จริงเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเยาวชนในสังคมปัจจุบันเพื่อการนำข้อมูลมาวางแผนให้เยาวชนได้รับการพัฒนาให้รู้และเข้าใจหลักการทางพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องในการนำมาประยุกต์ใช้ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตของเยาวชน ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างมากในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เป็นแนวทางในการปรับทัศนคติให้เห็นประโยชน์ของการเรียนรู้พระพุทธศาสนา และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งในการจัดระบบการศึกษาของประเทศไทย ควรนำการพัฒนารูปแบบพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาของเยาวชนไทย ไปใช้ในการส่งเสริมให้เยาวชนได้รับการพัฒนาด้วยการบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม

7. บทสรุป

การศึกษายุติกรรมการเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา ซึ่งได้จากผลของการวิจัย เรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาสำหรับเยาวชนไทย ยุค 4.0 ที่ได้จากทัศนคติของเยาวชนที่มีมุมมองตรงกันว่า ผู้สอนหรือครูบางคนรู้หลักธรรมมาก แต่ยังขาดเทคนิคและวิธีการสอนที่สามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดข้อเปรียบเทียบ เมื่อเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนาที่เข้าใจยาก ทำให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรายวิชาอื่นที่เข้าใจง่าย เยาวชนบางคนอ่านภาษาบาลีไม่ออกและแปลไม่ได้ ส่วนบางคนอ่านออกแต่แปลไม่ได้ บางคนแปลเนื้อหาจากภาษาบาลีแล้วยังต้องมาแปลความหมายให้เป็นภาษาไทย ที่ใช้ในวิถีชีวิตประจำวันทั่วไปอีก ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญของการเรียนรู้พระพุทธศาสนาของเยาวชนประการหนึ่ง เนื้อหาบางส่วนที่นำมาสอนหรืออบรมให้แก่เยาวชนมีความหมายลึกซึ้งเกินไป ยากต่อการเข้าถึงความหมาย เป็นเนื้อหาเดิมๆ ทำให้เด็กและเยาวชน ขาดความสนใจในการศึกษา ดังนั้น เพื่อให้เยาวชนสามารถเรียนรู้หลักธรรมได้เข้าใจง่ายขึ้นจึงควรปรับเนื้อหาให้มีภาษาบาลีน้อยลง และลดปัญหาด้านเนื้อหาการเรียนยาวและต้องจำเนื้อหาเยอะ ควรคัดเนื้อหาเฉพาะ

หมวดหมู่ที่จำเป็นต่อการเข้าใจให้เป็นเนื้อหาสำหรับการเรียนรู้ของเยาวชน ปรับให้เข้ากับยุคสมัย ทำให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ส่วนทางด้านห้องเรียนพระพุทธศาสนาควรมีสื่อภาพหรือสื่อมัลติมีเดียต่างๆ ที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม โดยห้องเรียนควรมีสื่อที่ดูแล้วเกิดแรงจูงใจสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวันของผู้เรียนและประการสุดท้ายควรให้ความสำคัญรายวิชาพระพุทธศาสนาให้มีการประเมินที่มีน้ำหนักหรือมีค่าหน่วยกิตมากขึ้น ควรปรับให้มีความเหมาะสมเหมือนหน่วยการเรียนรู้ของรายวิชาอื่นๆ ที่เป็นรายวิชาสายสังคม ถ้าหากรายวิชาพระพุทธศาสนามีผลการเรียนที่มีความสำคัญรายวิชาหนึ่ง ก็จะเป็นการกระตุ้นความสนใจที่จะทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจหรือสนใจในรายวิชานี้มากขึ้น และประการสำคัญที่ได้ศึกษาจากพฤติกรรมการเรียนพระพุทธศาสนาแล้ว คือการพัฒนาให้เยาวชนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา มีวินัยหรือศีล มีสติ มีสมาธิ และมีปัญญา เมื่อเยาวชนได้รับพัฒนาแล้ว จะทำให้เห็นคุณค่าความเป็นพระพุทธศาสนาและนำเอาหลักธรรมคำสอนไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและแก่ประเทศชาติต่อไป

8.อ้างอิง

คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2561). แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน

แห่งชาติฉบับที่ พ.ศ. 2560-2564 (ผนวกรวมแผนปฏิบัติการพัฒนาเด็กและเยาวชน

แห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564) (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์ เจ.เอส.การพิมพ์.สืบค้น

1/03/ 2565. <http://www.dcy.go.th>

ผู้จัดการสุดสัปดาห์. (2564). ยกเลิก “วิชาพุทธศาสนา” เป็นไปได้หรือไม่ “ปัง” หรือ “พัง”. สืบค้น

1/04/2564. <https://mgronline.com>

พระไตรปิฎก ไทย. (2525). มัชฌิมนิคาย มูลปณณาสก.13/460/581-582.

พระครูสิทธิวิจิตรโสภิต (ประสิทธิ์ สมมาปณโณ) และนิกร ศรีราช (2564). การยับยั้งชั่งใจโดยใช้

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากรณีศึกษา : การใช้ความรุนแรงต่อเด็กคติน้องชมพู่เด็กหญิง

บ้านกกกอก. วารสารมจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 6 (1), 194.

พระธรรมโกศาจารย์. (2549). พุทธวิธีบริหาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2554). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ (พิมพ์ครั้งที่

16). กรุงเทพมหานคร: บริษัทสหธรรมิกจำกัด.

พระมหากำแพง คุณงโร. (2557). การพัฒนาเยาวชนแนวพุทธ. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาส

ราชนครินทร์สาขา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 1 (2), 80-83.

พุทธทาสภิกขุ. (2528). สติ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จักรานุกูลการพิมพ์.

- ภัทรพล หมดมลทิน (2559). การพัฒนาเยาวชนตามแนวทางพระพุทธศาสนา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วารสารพุทธจิตวิทยา, 1 (1), 15.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ลักษณา พงษ์ภูมมา. (2560). Knowledge Boromarajonani Chon Buri. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีชลบุรี. สืบค้น 01/02/2561. <http://164.115.41.60/knowledge/?p=436>
- สยามรัฐ. (2562). เสี่ยงสะท้อนหมดจิตวิทยาแก้ปัญหาวัยรุ่นไทย. สืบค้น 03/08/2562. <https://today.line.me/th/v2/article/Q3Dwol?imageSlideIndex=0>
- อนุรุท ว่องวานิช. (2560). แนวทางการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพเยาวชนไทย ด้วยหลักพุทธธรรมในยุคThailand 4.0. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 60.
- Krupenka. (2555). การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร. สืบค้น14/12/2564. <https://krupenka.wordpress.com/2013/01/28/การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย/>
- Plook Teacher. (2560). กิจกรรมพุทธศาสนาสรรค์ สร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กได้. สืบค้น 02/03/2562. <https://www.trueplookpanya.com/blog/content/60408/-t2s8-t2->
- POST TODAY. (2563). มีอบนักเรียนเลว"เป่านกหวีดไล่รัฐมนตรีศึกษาธิการ. สืบค้น 05/01/2564. <https://www.posttoday.com/politic/news/632277>
- Watinee. (2006). พฤติกรรมวัยรุ่น. สืบค้น 25/12/2564. <http://healthyteeny.blogspot.com/>
- ปัญหาวัยรุ่น. (2564). สืบค้น: 1 ตุลาคม 2564. จาก <https://sites.google.com/site/payhakongwayrun/>